

רשומות

הצעות חוק

31 במרס 1958

346

בניסן תשי"ח

למזר

250

חוק ארגון התעסוקה, תשי"ח—1958.

חוק ארגון התעסוקה, תשי"ח-1958

פרק ראשון : ארגון השירות

1. מוקם בזה שירות התעסוקה, שיפעל במסגרת הוראות חוק זה והתקנות לפיו, ירכז ידיעות על המצב בשוק העבודה ועל מגמות ההתפתחות בו, יסייע בהשגת עבודה לדורשיה ובהשגת עובדים למעבידים, באמצעות לשכות העבודה שהוקמו לפי חוק זה, וישתף פעולה עם גופים אחרים בעניני הכשרה מקצועית והדרכה בבחירת מקצוע.	<p>הקמת שירות
התפקיד</p>
2. יחסי עבודה ותנאי עבודה אינם בסמכותו של שירות התעסוקה, ולא יתערב השירות באלה.	<p>אי-תערבות
ביחסי עבודה
ותנאים</p>
3. שירות התעסוקה הוא תאגיד ורשאי להתקשר בחוזה, לרכוש, להחזיק ולהעביר נכסים ולהיות צד בכל משא ומתן, בין משפטי ובין אחר.	השירות - תאגיד
4. שירות התעסוקה יעמוד לבקורתו של מבקר המדינה בהתאם לסעיף 9 (6) לחוק מבקר המדינה, תשי"ח-1958 [נוסח משולב]¹; המבקר יבדוק גם אם השירות נהג בחסכון וביעילות ובטוהר המידות.	<p>בקורת מבקר
המדינה</p>
5. שירות התעסוקה יעמוד לפיקוחו הכללי של שר העבודה.	פיקוח שר העבודה
6. פעולה שאחת מרשויות שירות התעסוקה חייבת לעשותה על פי חוק זה או על פי תקנות לפיו או על פי התקנות האמור בסעיף 18 (להלן - תקנות השירות) ולא עשתה אותה, והפעולה היא לדעת השר הכרחית להבטחת העבודה התקינה של השירות, רשאי שר העבודה לעשותה בעצמו או באמצעות אדם אחר, ודינה כדין פעולה שנעשתה על ידי הרשות.	<p>סמכות השר לפעול
במקום השירות</p>
7. הרשות העליונה של שירות התעסוקה היא מועצת שירות התעסוקה (להלן - מועצת השירות), שתתמנה על ידי שר העבודה, מחציתה מבין נציגי עובדים, לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה, ומחציתה מבין נציגי מעבידים, לאחר התייעצות בארגונים ארציים של מעבידים שלדעת השר הם יציגים ונוגעים בדבר; הודעה על הרכב המועצה תפורסם ברשומות.	המועצה
8. שר העבודה או מי שנתמנה לכך על ידיו יהיה יושב ראש המועצה.	<p>יושב ראש
המועצה</p>
9. המועצה - (1) תפקח על פעולות הרשויות של שירות התעסוקה; (2) תהיה רשאית להמליץ לפני השר על התקנת תקנות; (3) תמלא את שאר התפקידים המוטלים עליה בחוק זה או בתקנות השירות.	תפקידי המועצה
10. המועצה רשאית למנות ועדות ולאצול להן מסמכויותיה.	ועדות המועצה
11. המועצה, וכן ועדותיה, יקבעו את סדרי דיוניהן ועבודתן, במידה שלא נקבעו בתקנות או בתקנות השירות.	נוהל

¹ ס"ת 248, תשי"ח, עמ' 92.

המינהלה	12. הרשות המנהלת והמבצעת של שירות התעסוקה היא מינהלת השירות, שחבריה הם מנהל השירות, סגנו, אם נתמנה לו סגן, ונושאי המשרות בשירות שנקבעו כמשרות מינהליות על ידי השר לאחר התייעצות במועצה; מנהל השירות יהיה יושב ראש המינהלה.
המנהל וסגנו	13. שר העבודה, לאחר התייעצות במועצה, ימנה את מנהל השירות ואת עובדי השירות כמשרות מינהליות, ורשאי הוא באותה דרך למנות סגן למנהל השירות.
מינוי עובדים אחרים	14. יתר עובדי שירות התעסוקה יתמנו על ידי מינהלת השירות באישור שר העבודה ובמסגרת התקן שאישר.
דרך המינוי ותנאי העבודה	15. מינויים של עובדי השירות לפי סעיף 14 יהיה לפי הכללים הקבועים למינוי עובדי מדינה, בשינויים המחוייבים לפי הענין, ותנאי עבודתם יהיו כתנאי העבודה של עובדי המדינה, בשינויים שייקבעו על ידי מינהלת השירות באישור שר העבודה.
עובד השירות - עובד הציבור	16. לענין החוק לחיקון דיני העונשין (עובדי ציבור), תשי"ז-1957 ² , יראו עובד השירות כעובד הציבור.
פעולות המנהל בשם השירות	17. פעולה או סמכות שחוק זה התקנת לפיו או תקנון השירות לא ייחדו אותה לכל רשות אחרת, רשאי מנהל השירות לעשותה או להשתמש בה בשם שירות התעסוקה.
תקנון השירות	18. תוך שנה מיום תחילתו של חוק זה תכין המועצה הצעת תקנון השירות ותביאנה לאישור הממשלה.
פרסום התקנון	19. הודעה על קביעת תקנון השירות הפורסם ברשומות; העתק ממנו יהיה מצוי בכל לשכת עבודה וכל אדם רשאי לעיין בו ללא תשלום.
לשכות עבודה	20. שר העבודה, בהמלצת מינהלת השירות או לאחר התייעצות אתה, יקים, בצו שיפורסם ברשומות, לשכות עבודה של שירות התעסוקה, ורשאי הוא, באותה דרך, להכיר בלשכות עבודה קיימות כלשכות עבודה שהוקמו על פי חוק זה, וכן לבטל לשכות עבודה.
סוגי לשכות עבודה	21. לשכת עבודה יכולה להיות לכל העבודות והמקצועות או לסוג מסויים שבהם ולכל שטח המדינה או לאזור מסויים או למקום מסויים, הכל כפי שייקבע בצו לפי סעיף 20.
מדורים, סניפים ומרכזי רישום	22. מינהלת השירות תקים, על פי הוראותיו של שר העבודה או ביזמתה היא ובאישורו, מדורים בכל לשכות העבודה או בלשכות מסויימות וכן סניפים של לשכת עבודה או מרכזי רישום של דורשי עבודה ושל מקומות עבודה.
סמכות מדור, סניף או מרכז רישום	23. למדור, לסניף ולמרכז רישום יהיו אותן סמכויות מסמכויותיה של לשכת עבודה שיעניקן להם שר העבודה או מינהלת השירות באישור השר.
מועצת לשכת עבודה	24. ליד כל לשכת עבודה תהיה מועצת לשכת העבודה; הרכבה, דרך הקמתה, מספר חבריה, ותקופת כהונתה ייקבעו בתקנון השירות, ובלבד שבמועצות ליד לשכות העבודה המפורטות בתוספת הראשונה יהיה נציגי עובדים ומעבידים כאמור בסעיף 7, בשינויים המחוייבים לפי הענין; שר העבודה רשאי, לאחר התייעצות במועצת השירות, להוסיף על התוספת.
ועדות של מועצת לשכת עבודה	25. מועצת לשכת העבודה רשאית למנות ועדות ולאצול להן מסמכויותיה.

2 ס"ח 224, תשי"ז, עמ' 88.

26. מועצת הלשכה, וכן ועדותיה, יקבעו את סדרי דיוניהן ועבודתן, במידה שלא נקבעו בתקנות או בתקנון השירות.

גוהל

27. הרשות המנהלת והמבצעת של לשכת עבודה היא מינהלת לשכת העבודה, שחבריה הם מנהל הלשכה ונושאי המשרות בשירות התעסוקה שנקבעו בתקנון השירות כמשרות מינהליות בלשכת עבודה.

מינהלת לשכת עבודה

28. פעולה או סמכות שתקנון השירות לא ייחד אותה לרשות אחרת, רשאי מנהל הלשכה לעשותה או להשתמש בה בשם לשכת העבודה.

פעולות המנהל בשם לשכת העבודה

פרק שני : כספים

29. מינהלת השירות תכין, לתאריך שנקבע על ידי שר העבודה, הצעת תקציב הוצאות שנתי לשירות, ותגיש אותה למועצת השירות, היא תעבירה בצירוף הערותיה המלצותיה לשר העבודה.

הצעת התקציב

30. תקציב ההוצאות כפי שהוצע לשר העבודה, או בשינויים שהוכנסו על ידיו לאחר בירור עם מינהלת השירות, יובא על ידיו לאישור הכנסת, ומשניתן האישור ייחתם התקציב בידי שר העבודה ובידי מנהל השירות ויפורסם בדרך שיוצה שר העבודה.

אישור התקציב

31. הוצאות שירות התעסוקה לפי התקציב שאושר יכוסו מאוצר המדינה.

תקציב השירות מאוצר המדינה

פרק שלישי : פעולות לשכת עבודה

32. בענפי העבודה, במקצועות ובעבודות המפורטים בתוספת השניה, לא יקבל אדם עובד, אלא אם נשלח על ידי לשכת עבודה וניתן ממנה על כך אישור בכתב; ולא יתחיל אדם לעבוד אצל מעביד, אלא אם נשלח על ידי לשכת עבודה וניתן ממנה על כך אישור בכתב.

זיקת חובה ללשכת עבודה

33. שר העבודה רשאי בתקנות לשנות את רשימת ענפי העבודה, המקצועות והעבודות המנויים בפסקאות 1-12 לתוספת הראשונה, להרחיבה ולצמצמה, והכל בכפוף להקדמה של התוספת האמורה.

הרחבת התוספת השניה

34. סעיף 32 לא יחול במקרה שבין העומד להתקבל כעובד או כן-זוגו ובין הזקוק לעובד או כן-זוגו יש קירבת משפחה, שתפורט בתקנות, והמעביד מסר ללשכת עבודה הודעה בכתב על קבלת העובד תוך שבעה ימים מיום קבלתו.

מסור מויקה ללשכה לגבי כך משפחה

35. נתעוררו חילוקי דעות בדבר תחולתם של הסעיפים 32 ו-34 לגבי אדם פלוני, רשאי עובד השירות שהורשה לכך על ידי מנהל השירות, או אדם הזקוק לעובד, או עובד הנוגע בדבר, לבקש את הכרעת שר העבודה, והוא יכריע הכרעה סופית לאחר שנתן לכל הצדדים הזדמנות להשמיע טענותיהם.

חילוקי דעות בשאלת זיקת החובה

36. מי שזקוק לעובד וחייב בזיקה ללשכת עבודה על פי חוק זה, יודיע על כך ללשכת העבודה שבתחום פעולתה נמצאת העבודה (להלן - לשכת העבודה המוסמכת), ואם העבודה היא ארצית - למינהלת השירות.

הודעת הזקוקים לעובדים

"עבודה ארצית" - עבודה שמבחינת ביצועה או היקפה היא חורגת מתחום הפעולה של לשכת עבודה אחת, וכן עבודה שמבחינת חשיבותה בשביל הטיפול בבעיות תעסוקה היא חורגת, לדעת שר העבודה, מתחום הפעולה של לשכת עבודה אחת.

הודעה על גמר עבודה	37. מעביד חייב להודיע על גמר עבודתו של עובד החייב בזיקה ללשכת עבודה שצבד אצלו ששה ימים רצופים. ההודעה תימסר, תוך 15 יום מיום גמר העבודה, ללשכת העבודה המוסמכת, ובעבודה ארצית – למינהלת השירות.
העברת הודעות בתחום השירות	38. נמסרה הודעה על פי סעיף 36 או 37 ללשכת עבודה שאינה לשכת העבודה המוסמכת, או נמסרה הודעה ללשכת העבודה המוסמכת כשיש למסרה למינהלת השירות, או להיפך – יצא מוסר ההודעה ידי חובתו ומי שנמסרה לו ההודעה יעבירה למי שיש למסרה.
הלשכת רשאית לתווך בכל עבודה	39. עבודות ומקצועות שאין בהם חובת זיקה ללשכת עבודה על פי סעיף 32, רשאית לשכת עבודה לתווך בהן בין מעבידים ודורשי עבודה.
רישום דורשי עבודה	40. הדורש עבודה במקצוע או בעבודה שלשכת העבודה מתווכת בהן, זכאי להירשם בלשכת העבודה ללא תשלום.
סדרי הרישום	41. בתקנון השירות ייקבעו סדרי רישום ומסירת הודעות לפי הסעיפים 32 עד 40.
שליחת לעבודה	42. (א) הרשומים בלשכת עבודה יישלחו לעבודה לפי השיטה שנקבעה בתקנון השירות. (ב) שיטת השליחה לעבודה יכולה להיות כללית או מיוחדת למקצוע, לסוג עבודה, ללשכת עבודה או למדור, וכן היא יכולה לכלול הוראות מיוחדות לטובה לגבי חיילים משוחררים, נכים או סוגים אחרים של אנשים שמצבם המיוחד מצדיק זאת.
איסור הפליה	43. בשליחה לעבודה לא תפלה לשכת עבודה אדם להעשה בשל גזעו, דתו, לאומיותו, מפלגתו, השקפתו, מינו או גילו, ולא יסרב הזקוק לעובד לקבל אדם לעבודה בשל אלה, אלא במידה שניתוח התפקיד מבחינה אובייקטיבית מחייב להביא בחשבון מבחן מהמכחינים האמורים.
ערים	44. הרואה עצמו נפגע על ידי פעולת לשכת עבודה בקשר לשליחה לעבודה, לרבות פגיעה על ידי אי-קיום הוראות סעיף 43, רשאי לערור לפני ועדת ערר שמונתה על ידי מועצת לשכת העבודה, ועל החלטת ועדת ערר ניתן לערור לפני ועדת ערר עליונה שמונתה על ידי מועצת השירות ושבראשה יושב שופט בית משפט מחוזי שמונה על ידי שר המשפטים; דרכי העררים ייקבעו בתקנות.
אי-התערבות בשביתות ובהשבות	45. לשכת עבודה לא תשלח עובדים למקום עבודה בו קיימת שביתה או השבתה ולא תשלח עובדים שובתים לעבודה; כן לא תחול חובת הזיקה ללשכת עבודה לפי סעיף 32 על מעביד שעובדיו שובתים או מושבתים או על עובדים שובתים או מושבתים.
חלוקת עבודות ארציות	46. שר העבודה, בהתייעצות עם מינהלת השירות, יקציב ללשכות עבודה, בהתאם לתקנון השירות, מקומות עבודה בעבודות ארציות; וכל לשכת עבודה שהוקצבו לה מקומות עבודה כאמור תשלח רשומים בלשכה לאותן עבודות, כאילו נמסרה לה הודעה עליהן על ידי אדם הזקוק לעובד.
פרק רביעי : עובדים מקצועיים	
הוכחת מקצוע בזיקה שבחובה	47. המבקש להיות רשום בלשכת עבודה כבעל מקצוע שסעיף 32 חל עליו, יוכיח את הכשרתו המקצועית ודרגתה על ידי תעודת מקצוע שניתנה לפי פרק זה, אך אין הוראה זו חלה על מקצוע שבעליו חייבים על פי חיקוק ברשיון הניתן על סמך הכשרתם המקצועית.
הוכחת מקצוע בזיקה שברשות	48. המבקש להיות רשום בלשכת עבודה כבעל מקצוע שאין סעיף 32 חל עליו, והמקצוע אינו מהמקצועות שבעליהם חייבים על פי חיקוק ברשיון הניתן על סמך הכשרתם המקצועית, רשאי להוכיח את הכשרתו המקצועית ודרגתה על ידי תעודת מקצוע שניתנה לפי פרק זה.

49. המבקש תעודת מקצוע יגיש בקשה בכתב לפי טופס שנקבע בתקנות ובהתאם להוראות שנקבעו בהן.	בקשה לתעודת מקצוע
50. (א) שר העבודה ימנה ועדות מקצוע, שעל פי המלצתן יינתנו תעודות מקצוע; הודעה על מינוי ועדת מקצוע ועל מענה תפורסם ברשומות. (ב) ועדת מקצוע יכולה להיות ארצית, אזורית או מקומית, למקצוע אחד או למספר מקצועות.	מינוי ועדות מקצוע
51. ועדת מקצוע תהיה של שלושה: (1) אחד שנתמנה להיות יושב ראש; (2) אחד שהוא, לדעת שר העבודה, בן סמך באותו מקצוע, ונתמנה מרשימת מועמדים שהוגשה לשר על ידי ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה באותו מקצוע; (3) אחד שהוא, לדעת שר העבודה, בן סמך באותו מקצוע, ונתמנה מרשימת מועמדים שהוגשה לשר על ידי ארגון שהוא, לדעת השר, ארגון המעבידים היציג באותו מקצוע.	הרכב ועדת מקצוע
52. ועדת מקצוע תמליץ על מתן תעודת מקצוע, לאחר שנוכחה לדעת, על פי בחינה או בכל דרך אחרת שנקבעה בתקנות או שאושרה בכתב על ידי שר העבודה, כי המבקש הוא בעל המקצוע הנדרש; ועדת מקצוע תקבע בכתב ההמלצה את דרגתו המקצועית של המבקש.	המלצת ועדת מקצוע
53. ועדת המקצוע תמליץ על מתן תעודת מקצוע למי שהוכיח להנהלת דעתה, שעבד במקצוע לפני תחילתו של חוק זה תקופה שנקבעה בתקנות לגבי אותו מקצוע, ובלבד שביקש על מתן התעודה תוך שתי שנים לאחר תחילתו של חוק זה או תוך שנה מיום היותו תושב ישראל, הכל לפי המועד המאוחר יותר; המליצה הועדה על אדם כאמור, רשאי מי שאליו נשלח האדם לעבודה לדרוש מן הועדה שתקבע את דרגתו המקצועית.	הנהלת לגבי ותיקים במקצוע
54. שר העבודה רשאי – לאחר שהתייעץ בארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה במקצוע פלוני ובארגון שהוא, לדעת השר, ארגון המעבידים היציג הנוגע בדבר – לקבוע תכנית בחינות למקצוע, ומשעשה כן, יהיו הבחינות לאותו מקצוע לפי התכנית שנקבעה.	תכנית בחינות של שר העבודה
55. כל עוד לא נקבעה תכנית בחינות לפי סעיף 54, רשאית ועדת מקצוע לערוך בחינות לפי התכנית שקבעה היא ושאושרה על ידי השר.	תכנית בחינות של הועדה
56. השירות יאפשר לכל דורש לעיין בהעתק של כל תכנית בחינות ללא תשלום, ואין חובה לפרסמה ברשומות.	העיון בתכנית בחינות
57. ועדת מקצוע תקבע את הנוהל לעבודתה במידה שלא נקבע בתקנות, ותחליט בכל ענין ברוב דעות; באין רוב – יפסוק היושב ראש.	הנוהל בוועדת מקצוע
58. תעודת מקצוע תיערך בטופס שיאושר על ידי שר העבודה, תחתם בידו או בשמו ותכלול את הפרטים שיש לרשמהם בפנקס בעלי המקצוע לפי סעיף 61.	תעודת מקצוע
59. הנאמר בתעודת מקצוע ישמש הוכחה מספקת לכל ענין שבחוק זה או השייך לביצועו.	כוחה של תעודת מקצוע
60. לא יידרש מאדם כל תשלום בקשר למתן תעודת מקצוע; ביקש העתקים ממנה, ישלם בעד כל העתק האגרה שנקבעה בתקנות.	אגרות והעתקים

פנקס בעלי מקצוע	<p>61. יגהל פנקס בדבר תעודות מקצוע שניתנו לפי חוק זה ובו יירשמו פרטים אלה:</p> <ol style="list-style-type: none"> (1) השם ושם המשפחה של בעל התעודה; (2) המקצוע; (3) הדרגה המקצועית; (4) תאריך מתן התעודה ומספרה; (5) כל פרט אחר שנקבע בתקנות.
הוראת מעבר	<p>62. אדם המבקש להיות רשום בלשכת עבודה כבעל מקצוע שסעיף 32 חל עליו, והוכיח ללשכת עבודה, כי בשנים עשר החדשים שקדמו לתחילתו של חוק זה עבד לפחות 75 ימים בתור בעל מקצוע באותו מקצוע, לא יחול עליו סעיף 47 אלא בתום שנה מיום תחילתו של חוק זה.</p>
פרק חמישי: לשכות פרטיות	
הגדרות	<p>63. בפרק זה –</p> <p>"לשכה פרטית לרווחים" – כל מי שעוסק בתיווך עבודה, להוציא עתונים או פרסומים אחרים שתיווך עבודה אינו מטרתם העיקרית, על מנת להפיק, במישרין או בעקיפין, תועלת חמרית, בין על חשבון דורש עבודה ובין על חשבון הזקוק לעובד;</p> <p>"לשכה פרטית שלא לרווחים" – כל מי שעוסק בתיווך עבודה וגובה מדורש העבודה או מהזקוק לעובד תשלום בכל דרך שהיא לכיסוי ההוצאות בלבד;</p> <p>"לשכה פרטית" – לשכה פרטית לרווחים ולשכה פרטית שלא לרווחים.</p>
איסור לשכת פרטית שמטרתה ריווח	<p>64. לא יגהל ולא יקיים אדם לשכה פרטית לרווחים, אלא אם קיבל רשיון לכך מאת שר העבודה; השר רשאי ליתן רשיון רק לתיווך בעבודות או במקצועות שלדעתו אין השירות יכול לתווך בהם.</p>
התשלומים ללשכה פרטית לרווחים	<p>65. שר העבודה רשאי לקבוע, בצו, תעריפים בעד שירותים של לשכה פרטית לרווחים, ומשקבעם – לא תגבה הלשכה תשלום אלא בהתאם לתעריף; לא נקבע תעריף כאמור – תגבה הלשכה תשלומים רק בשיעור שאושר על ידי השר.</p>
לשכה פרטית שאין מטרתה ריווח	<p>66. (א) לא יגהל ולא יקיים אדם לשכה פרטית שלא לרווחים המתחזקת בעבודות או במקצועות שסעיף 32 חל עליהם.</p> <p>(ב) לא יגהל ולא יקיים אדם לשכה פרטית שלא לרווחים בעבודות או במקצועות שסעיף 32 אינו חל עליהם, אלא אם קיבל רשיון לכך מאת שר העבודה; השר רשאי ליתן רשיון רק ללשכה שהיא של ציבור.</p>
התשלומים ללשכה פרטית שלא לרווחים	<p>67. לשכה פרטית שלא לרווחים תגבה בעד שירותיה תשלום לכיסוי הוצאותיה בלבד, ולפי תעריף שנקבע על ידי שר העבודה בצו; לא נקבע תעריף כאמור – טעון גובה התשלום אישור השר.</p>
לשכה פרטית לתיווך עבודה בתוך-לארץ	<p>68. לשכה פרטית המותרת על פי פרק זה לא תתווך בעניני עבודה בתוך-לארץ, אלא אם התיר לה השר במפורש לעשות זאת.</p>
פיקוח על לשכות פרטיות	<p>69. לשכה פרטית המותרת על פי פרק זה תהיה נתונה לפיקוח שר העבודה.</p>
תנאים לפעולת לשכה פרטית	<p>70. שר העבודה רשאי לקבוע ברשיון או בהיתר תנאים לפעולת לשכה פרטית המותרת על פי פרק זה, ורשאי הוא לבטל רשיון או היתר שנתן לה, אם אין היא מקיימת, לדעתו, את התנאים שנקבעו, או לשנות כל תנאי מתנאיהם.</p>

פרק ששי : כיצוע וענשים

71. עובד המדינה או השירות, שהוסמך לכך בכתב על ידי שר העבודה, רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל מקום שבו מועבדים, או שיש לו יסוד להניח שמועבדים בו, אנשים בעבודה או במקצוע שסעיף 32 חל עליהם.

פיקוח על קיום חובת הזיקה ללשכה העבודה

72. עובד המדינה שהשר הסמיכו לכך בכתב, רשאי להיכנס בכל עת סבירה לכל לשכה פרטית.

רשות כניסה ללשכה פרטית

73. המוסמך לפי הסעיפים 71 או 72 רשאי –

סמכויות עור בשעה הכניסה

(1) לחקור, בין לבדו ובין בפני אדם אחר, כל אדם הנמצא באותו מקום בכל ענין הנוגע לחוק זה, אך לא יידרש אדם לתשובה או לעדות העלולות להפיליו;

(2) לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר, ודין הפרוטוקול כדין פרוטוקול שנרשם בהתאם לסעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות)³, והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו;

(3) לבדוק כל פנקס, מסמך, אישור או תעודה אחרת, שניהולם או קיומם על ידי מעביד הוא חובה על פי חוק זה, או על פי כל חוק אחר שביצעו בידי שר העבודה, ולהעתיק מהם; ובלשכה פרטית – לבדוק כל פנקס, מסמך או תעודה הנוגעים לעסקי הלשכה ופעולותיה ולהעתיק מהם.

74. דבר שהגיע לידיעת עובד השירות לרגל השימוש בסמכויות הנתונות לו על פי הסעיפים 71 – 73, לא יגלבו לאיש זולת עובדי המדינה או השירות בקשר לתפקידיהם.

שמירת סוד

75. מי שהעביד אדם שנתקבל לעבודה אחרי תחילתו של חוק זה שלא בהתאם לסעיף 32, דינו – קנס מאתים וחמישים לירות על כל עובד שהועבד כאמור.

העבדה בניגוד לחוק

76. מי שהתחיל לעבוד אחרי תחילתו של חוק זה שלא בהתאם לסעיף 32, דינו – קנס עשר לירות

קבלת עבודה בניגוד לחוק

77. המנהל או המקיים לשכה פרטית בניגוד לסעיפים 64 או 66, או מי שעבר על איסור על פי סעיף 68, וכן מי שאחראי למעשה לפעולת לשכות כאמור, דינו – מאסר ששה חדשים או קנס חמש מאות לירות או שני הענשים כאחד.

עבירות בקשר ללשכה פרטית

78. מי שעבר אחת העבירות האלה:

עבירות שונות

(1) הפריע לאדם להשתמש בסמכויותיו לפי סעיפים 71, 72 או 73;

(2) לא מסר הודעה בהתאם לסעיף 37;

(3) עבר על תקנות בקשר ללשכה פרטית, או לא קיים תנאי מהתנאים שנקבעו על ידי השר לפעולת לשכה פרטית לפי סעיף 70, דינו – קנס מאתים וחמישים לירות.

79. במשפט שבו נאשם אדם בעבירה על פי סעיפים 75 או 76, רשאי בית המשפט, בין בצור-ביניים ובין בפסק-הדין הסופי, לצוות שתופסק עבודתו של האדם שבקשר להעבדתו או לעבודתו הוגשה התביעה.

צו הפסקת עבודה

³ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 349.

אחריותם של חברי ההנהלה ושל מנהלים

80. חברה, אגודה שיתופית או כל חבר בני אדם אחר שעברו אחת העבירות המפורטות בסעיפים 75 או 76, רואים כאחראי לעבירה גם כל מנהל, שותף או פקיד אחראי של אותו חבר בני אדם, ואפשר להביאו לדין ולהענישו כאילו עבר הוא את העבירה, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שנקט בכל האמצעים הנאותים כדי להבטיח שהוראות חוק זה בקשר לעבירה הנדונה יקויימו.

פירוק הלשכות הקודמות

81. לשכות העבודה הכלליות המפורטות בתוספת השלישית (להלן – הלשכות הקודמות) והתאגידים המחזיקים בנכסים כל שהם לטובתן או לצרכיהן מפורקים בזה.

העברת נכסי הלשכות הקודמות וחובותיהן

82. (א) הנכסים, החובות וההתחייבויות של הלשכות הקודמות – וכן של התאגידים האמורים בסעיף 81 ושל באמנים אחרים – של לשכות קודמות במידה שאותם נכסים, חובות והתחייבויות נוגעים ללשכות אלה – מועברים בזה לשירות.

(ב) כל המועבר לשירות על פי סעיף קטן (א) והוא מן הנכסים שהבעלות עליהם או הזכויות בהם טעונים רישום על פי כל דין, יירשם על שם השירות ללא תשלום מס או אגרה.

לענין סעיף זה –

”נכס” – כולל מקרקעין ומטלטלין וכן זכויות וחובות הנאה מכל סוג שהוא;

”נכס של לשכה קודמת” – כולל את הנכסים שהם למעשה של לשכה קודמת אף שאינם רשומים בשמה.

עובדי הלשכות הקודמות

83. על אף האמור בסעיפים 15 ו-82, מי שהיה ערב תחילתו של חוק זה עובד לשכה קודמת, מותר לקבלו לעבודה בשירות התעסוקה ולקבוע את זכויותיו הנובעות מותק עבודה בלשכה קודמת, בהתאם להסכם שבין שירות התעסוקה ובין ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של העובדים כאמור ושאושר על ידי שר העבודה.

תקנון ביניים

84. שר העבודה יקבע, לאחר התייעצות במינהלת השירות, תקנון ביניים לתקופה שבין תחילתו של חוק זה ובין אישור תקנון השירות בהתאם לסעיף 18, ורשאי הוא לקבוע כתקנון ביניים את חוקת הלשכות הקיימות, כולה או חלקה וכשינויים שימצא לנכון; דין תקנון הביניים כדין תקנון השירות.

דין המדינה

85. חוק זה, כשינויים שנקבעו בתקנות, חל על המדינה כמעביד.

ביטול

86. סימן 10 לסעיף 98 לפקודת העיריות, 1934 – בטל.

ביצוע ותקנות

87. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

חובת התייעצות

88. שר העבודה לא יתקין תקנות על פי הסעיפים 33, 34 ו-53 אלא אחרי התייעצות במועצת השירות.

העברת סמכויות

89. השר רשאי לאצול מהסמכויות הנתונות לו על פי הסעיפים 15 ו-23; הודעה על אצילת סמכויות תפורסם ברשומות.

תחילה

90. תחילתו של חוק זה היא ביום

4 ע"ר 1934, תוס' 1 מס' 414, עמ' 1.

תוספת ראשונה

(סעיף 24)

לשכות עבודה

ירושלים	נתניה
תל-אביב	כפר-סבא
רמת-גן	הרצליה
בני-ברק	פתח-תקוה
חיפה	ראשון-לציון
נהריה	רחובות
חדרה	

תוספת שניה

(סעיף 32)

הוראות סעיף 32 יהולו על ענפי העבודה, המקצועות והעבודות המפורטים להלן, ועל העובדים בהם, להוציא עובד שתפקידו בעיכוק הנדון הוא של הנהלה, פיקוח, השגחה והנהלת עבודה, או שנדרש ממנו בתפקידו זה השכלה גבוהה או מידה מיוחדת של אמון אישי, ועובד שעבודתו היא של יום אחד לכל היותר, ועובד שעבודתו היא אך לצרכיו הפרטיים של המעביד והיא של שלושה ימים לכל היותר, וכל עובד שייקבע בתקנות כיוצא מכלל סעיף 32:

1. כל עבודת כפיים בענף הבניה, לרבות עבודות הריסה ושינוי בנינים, עבודות קרקע בקשר לבניה ועבודות בקשר להתקנת מאור ואספקת מים לבנינים.
2. כל עבודת כפיים בענף הבניה ההנדסית, לרבות סלילת דרכים, תיקונם והחזקתם.
3. כל עבודת כפיים בקשר לייצורם של מצרכים, השמדתם, שינויים, תיקונם, ניקויים או התאמתם למכירה.
4. כל עבודה כפיים בקשר לייצור זרם חשמלי והעברתו ממקום למקום ובקשר לאספקת מים והעברתם ממקום למקום.
5. כל עבודת כפיים בקשר לכריית חמרים ומחצבים ולעיבודם, לרבות עבודה במחצבות.
6. כל עבודת כפיים בענף התחבורה והתעבורה, לרבות טעינה, פריקה וסבלות, להוציא עבודה מקצועית בתחבורה אווירית או ימית.
7. כל עבודת כפיים בחקלאות ובייעור.
8. כל עבודת כפיים שלביצועה אינה נדרשת הכשרה מקצועית, להוציא משק בית.
9. שמירה.
10. עבודת נקיון ושירות בבתי אוכל, בתי מלון, מקומות שעשועים כמובן פקודת השעשועים עים הציבוריים, 1935⁵, להוציא עבודות שירות שלביצוען נדרשת הכשרה מקצועית.
11. כתבנות, הנהלת חשבונות, מזכירות, פקידות כללית ושירות בלתי מקצועי בתעשייה, במסחר ובשירותים.
12. עבודת מכירה או שירות כללי בבתי מסחר.

⁵ ע"ר 1935, חו"ס I מס' 496, עמ' 49.

תוספת שלישית

(סעיף 81)

מס' סדר	לשכת העבודה הכללית לפועלים	מס' סדר	לשכת העבודה הכללית לפועלים
1.	ירושלים	31.	מגדילאל
2.	הל-אביב	32.	רעננה
3.	חיפה	33.	הרצליה
4.	קרית-שמונה	34.	רמת-השרון
5.	צפת	35.	הדר-רמתיים
6.	ראש-פינה	36.	פתח-תקוה
7.	טבריה	37.	בני-ברק
8.	יבנאל	38.	רמת-גן
9.	בית-שאן	39.	חולון
10.	עפולה	40.	לוד
11.	מגדל-העמק	41.	רמלה
12.	יקנעם	42.	באר-יעקב
13.	נהריה	43.	נס-ציונה
14.	עכו	44.	ראשון-לציון
15.	כפר-חסידיים	45.	רחובות
16.	עתלית	46.	כפר-יבנה
17.	זכרון-יעקב	47.	גדרה
18.	כרכור	48.	גן-יבנה
19.	בנימינה	49.	בית-שמש
20.	פרדס-חנה	50.	קרית-מלאכי
21.	גבעת-עדה	51.	אשקלון
22.	חדרה	52.	קרית-גת
23.	אליכין	53.	שדרות
24.	נתניה	54.	עזתה
25.	כפר-יונה	55.	אופקים
26.	שבות-עם	56.	באר-שבע
27.	קדימה	57.	דימונה
28.	אבן-יהודה	58.	אילת
29.	כפר-סבא	59.	אשדודיים
30.	הל-מונד		

שמות הלשכות הממשלתיות

1. לשכת העבודה הכללית לפועלי נצרת
2. לשכת העבודה הכללית לפועלי עכו הערבים
3. לשכת העבודה הכללית לפועלי אום אל-פחם
4. לשכת העבודה הכללית לפועלי טייבה
5. לשכת העבודה הכללית לפועלי באקה אל-גרביה
6. לשכת העבודה הכללית לפועלי יפו הערבים
7. לשכת העבודה הכללית לפועלי לוד הערבים סניף אל-סחנה
8. לשכת העבודה הכללית לפועלי רמלה הערבים סניף אל-סחנה
9. לשכת העבודה הכללית לפועלי חיפה הערבים סניף ואדי בסנאס

לשכת העבודה הכללית לנערים עובדים

10. לשכה אזורית לוד – רמלה	1. ירושלים
11. לשכה אזורית שומרון – חדרה	2. תל-אביב והאזור
א. פרדס-חנה	3. חיפה
ב. זכרון-יעקב	4. רמת-גן
ג. בנימינה	5. פתח-תקוה
ד. קיסריה	6. בני-ברק
12. רחובות כולל סניף משנה – כפר-יבנה	7. הלשכה האזורית בשרון הדרומי – הרצליה
13. השרון הצפוני נתניה	א. רעננה
א. שבות-עם	ב. כפר-סבא
ב. כפר-ציונה	ג. הדר-רמתיים – מגדיל
ג. עמק-חפר	8. לשכה אזורית ראשון-לציון
ד. אבן-יהודה	א. ראשון-לציון
ה. תל-מונד	ב. באר-יעקב
ו. קדימה	ג. נס-ציונה
14. באר-שבע כולל כפר ירוחם	9. מגדל-אשקלון

דברי הסבר

החוק המוצע בא להעניק ללשכות העבודה מעמד ממלכתי. הקמת "שירות לאומי" בהנהלה של רשות לאומית אחת נדרש גם בסימן 2 לאמנה בדבר ארגון שירות התעסוקה 1948 (אמנה מס' 88 של ועידת העבודה הבין-לאומית)¹. החוק המוצע אפשר למדינה להצטרף לאמנה זו.

הפרק הראשון של החוק דן במבנה שירות התעסוקה. השירות יהא תאגידי, אך כפוף לפיקוחו של שר העבודה ולבקרתו של מבקר המדינה (סעיפים 3–5). תפקיד השירות מוגדר בסעיף 1: לרכז ידיעות על המצב בשוק העבודה ועל מגמות ההתפתחות בו; לסייע בהשגת עבודה לדורשיה ובהשגת עובדים למעבידים, באמצעות לשכות עבודה שיוקמו לפי החוק; ולשתף פעולה עם גופים אחרים בעניני הכשרה מקצועית והדרכה בבחירת מקצוע.

מוסדות השירות ומכשיריו הם:

המועצה;

המינהלה עם מנגנון עובדי השירות;

לשכות העבודה על יחידות-המשנה שלהן;

ועדות ערר בשתי ערכאות;

ועדות מקצוע.

מועצת השירות היא הרשות העליונה של שירות התעסוקה. חבריה יהיו – בנוסף לשר, או לנציגו, שישמש יושב ראש – נציגי עובדים ומעבידים במספר שווה, כנדרש בסימן 4 לאמנה (סעיפים 7–8 לחוק המוצע).

ואלה תפקידי המועצה: להכין תקנון השירות (שיאושר על ידי הממשלה: סעיף 18); לייעץ לשר בהתקנת תקנות (סעיפים 9, 88), וכן במינוי המינהלה ומנהל השירות (סעיפים 12–13); לפקח על פעולות השירות (סעיף 9); להגיש לשר הערות והמלצות על תקציב השירות (סעיף 29); למנות נציגי הציבור בוועדת הערר העליונה (סעיף 44).

1 כתבי אמנה, כרך ב', עמ' 257 (אמנה 60)

מינהלת השירות – הרשות המבצעת – תהיה מורכבת ממנהל השירות. מסגנו אמ
יתמנה סגן, ומעובדי השירות במשרות שנקבעו כמינהליות. שאר העובדים יתמנו על ידי
המינהלה. מעמד עובדי השירות – כמעמד עובדי המדינה (סעיפים 12–16). למינהלה יש
תפקידים במינוי עובדי השירות ובקביעת תנאי עבודתם (סעיפים 14–15); בהקמת לשכות
העבודה (סעיפים 20, 22, 23); בהכנת תקציב השירות (סעיפים 29, 30); בקבלת הודעות
בדבר עבודות ארציות (סעיפים 36–38); בהקצבת עבודות ארציות ללשכות המקומיות
(סעיף 46); בהכנת תקנון הביניים שלפיו יפעל השירות בשנת קיומו הראשון (סעיף 84).

לשכות העבודה יכולות להיות ארציות, אזוריות או מקומיות, כלליות או מוגבלות
לסוגים מסויימים של עבודות או מקצועות. גם בתוך לשכה אפשר להקים מדור מיוחד
בשביל עבודות או מקצועות מסויימים, או לסוגי עובדים מסויימים (בני נוער, מוגבלים
בכושר עבודה וכו'). יחידות-משנה אחרות יכולים להיות סניפים ומרכזי-רישום רחוקים
ממקומה של לשכה. בדומה לשירות כולו מתנהלת גם כל לשכה על ידי מינהלה, וליד כל
לשכה קיימת מועצה (סעיפים 21–27).

שר העבודה, הוא הממנה את מועצת השירות (סעיף 7) ואת מנהל השירות וסגנו –
לאחר התייעצות במועצה (סעיף 13); הוא מכריע בשאלות התקציב ומביאו לאישור בכנסת
(סעיף 30); והוא מחליט בענין רישוי של לשכות עבודה פרטיות.

הממשלה מאשרת תקנון השירות (סעיף 18) והכנסת – את תקציב ההוצאות שלו (סעיף 30).
נוסף להשפעת הציבור על השירות מצפנים, המוצאת ביטוי בהרכב הפריטטי של
מועצת השירות ובהרכב מועצותיהן של הלשכות, מקיים השר גם מגע עם ארגוני העובדים
והמעבידים על ידי התייעצות אתם על נושאים כגון: מינוי חברי מועצת השירות (סעיף 7);
מינוי חברי ועדות מקצוע (סעיף 51); קביעת תכנית בחינות מקצועיות (סעיף 54); העברת
עובדי הלשכות הקודמות (היינו, הקיימות היום) לשירות הממלכתי (סעיף 83).

הפרק השני של החוק דן בענייני כספים. כל הוצאות שירות התעסוקה חלות על אוצר
המדינה, והוא – על מנת למלא אחד העקרונות של ארגון תעסוקה ממלכתי שנדרש גם
בסיון 1 (1) לאמנה שזכרה לעיל: לספק שירות חינם לכל הנזקק ללשכת עבודה ולכל החייב
להיזקק לה (סעיף 40).

במקצועות שאינם דורשים אמון אישי מיוחד או השכלה גבוהה או מילוי תפקידי
הנהלה או פיקוח, מטיל החוק חובה על עובדים ומעבידים כאחד, להיזקק לשירות התעסוקה;
ואף במקצועות ועבודות הפטורים מחובת זיקה לשירות, רשאיות הלשכות הממלכתיות
לתרוך תמיד (סעיפים 32–39). לשכות עבודה פרטיות רשאיות לפעול רק על פי רשיון היכול
להינתן להן מחוץ לתחום זיקת החובה לשירות (סעיפים 63–70).

כנגד חובת הציבור להיזקק לשירות הממלכתי עומדת חובת השירות לשרת כל
הפונה אליו ללא הפלייה וללא תשלום (סעיפים 40, 43). אמנם שיטת השליחה לעבודה לא
נקבעת כחוק; השיטה אינה צריכה להיות אחידה לכל המקומות ולכל המקצועות, ואין גם
מניעה להעניק דין קדימה לבעלי זכויות מיוחדות או לנכים וכו'. אבל עם כל הגמישות
הדרושה לא נמסרת קביעת השיטה של שליחה לעבודה לגורמים מקומיים, אלא היא נקבעת
בתקנון השירות הנקבע אחרי דיון במועצה ובאחריות הממשלה עצמה. גם עקרון זה – תור
לעבודה "לפי כללים שינוסחו על בסיס ארצי" – בא למלא דרישות האמנה הבין-
לאומית. קיום כללים אלה יהא מובטח גם על ידי פיקוח השר וגם על ידי זכות ערר של
המעוניינים.

עקרון חיוני הוא אי-התערבות השירות ביחסי עבודה. בתנאי עבודה ובסכסוכים בין
עובדים למעבידים, כלל זה מתבטא כבר בסעיף 2, ואף בסעיף 45 האוסר מצד אחד על

לשכות העבודה הממלכתיות לשלוח למקום שביתה או השבתה עובדים ולשלוח עובדים שובתים לעבודה, ומצד שני משחרר מעבידים ועובדים כאחד במקרה שביתה או השבתה מחובת הזיקה ללשכה.

עם תפקידיו של השירות הממלכתי בשטח תיווך עבודה משתלב תפקיד של מיון – קביעת מקצועם של דורשי עבודה, ודירוגם. להוכחת הכשרה מקצועית ודרגה מקצועית יינתנו על ידי השר או בשמו "תעודות מקצוע" לפי המלצתן של "ועדות מקצוע", המורכבות מיושב ראש ומומחים מצד העובדים והמעבידים. במקצועות בהם קיימת חובת זיקה ללשכת עבודה לא יירשם דורש עבודה בלי תעודת מקצוע. אולם תעודות לא יינתנו במקצועות שבעליהם זקוקים, על פי חיקוק אחר, לרשיון הניתן רק על פי בחינה מקצועית (פרק רביעי, סעיפים 47–62).

אמצעי כפיה קיימים לגבי חובת הזיקה לשירות ולגבי לשכות פרטיות. אמצעים אלה הם: פיקוח (סעיפים 71–73), ענשים (סעיפים 75–78, 80), והפסקת עבודתו של אדם העובד או המועבד בניגוד לחוק; סמכות אחרונה זו ניתנת רק לבית המשפט שבפניו מואשם או מורשע אדם בעבודה בניגוד לחוק (סעיף 79).

החוק מסדיר העברת הלשכות שנתקיימו עד עתה לשירות הממלכתי, ובחוד העברת רכושם ועובדיהם (סעיפים 81–83).

המדינה בתור מעביד תהיה כפופה לחוק, אלא ששר העבודה רשאי לקבוע בתקנות שינויים מסויימים (סעיף 85).

תיקון טעות

בחוק הירושה, תשי"ח–1958, שנתפרסם בהצעות חוק 344, תשי"ח, עמ' 212, בכותרת השוליים לסעיף 107, במקום "חובת" צ"ל "חובות".